

ע"פ 4293/21 - מג'ד חטיב נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 4293/21

לפני:
כבוד המשנה לנשיאה נ' הנדל
כבוד השופט ג' קרא
כבוד השופט א' שטיין

המערער: מג'ד חטיב

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה
מיום 06.05.2021 בת"פ 43952-09-20 שניתן על
ידי כבוד השופט א' פורת

תאריך הישיבה: ח' בטבת התשפ"ב (12.12.2021)

בשם המערער: עו"ד ראפימסאלחה

בשם המשיבה: עו"ד יצחק פרדמן

פסק דין

המשנה לנשיאה נ' הנדל:

הערעור מופנה כנגד חומרת עונש המאסר בפועל שהושת על המערער, תקופה של 12 חודשים (בית משפט

מחוזי חיפה, כב' השופט א' פורת, ת"פ 43952-09-20 מיום 6.5.2021). טענתו העיקרית של הסנגור נוגעת לאחידות הענישה לגבי שני מעורבים אחרים בפרשה, אשר קיבלו עונשים מקלים מזה של המערער. בכלל זה, הסנגור הדגיש כי באי כוח המדינה לא היו עקביים ביחס לחלקם של המעורבים האחרים במישור המעשה, וטענו בערכאה קמא כי יש מקום להטיל עליהם עונש חמור מזה של המערער. מנגד, בא כוח המדינה תומך בתוצאה אליה הגיעה בית המשפט המחוזי וסבור כי דין הערעור להידחות.

1. לשם הבנת טענות אלו והתמודדות עמן, יש להציג את התשתית העובדתית והדיוניות הרלוונטיות. המערער והנאשם השני בכתב האישום – טאלב חטיב, הורשעו על פי הודאתם בביצוע בצוותא של עבירות נשיאת והובלת נשק, שיבוש מהלכי משפט, מעשי פזיזות ורשלנות, ואיומים. זאת לפי סעיפים 144(ב), 244, 338(3) ו-192 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, בהתאמה.

יצוין כי עניינו של מעורב נוסף – מוחמד חוסיין, נדון בנפרד (ת"פ (מחוזי חיפה) 43957-09-20, כב' השופט ר' בש), אך הוא הורשע במסגרת הודאתו בביצוע בצוותא של אותן עבירות.

זהו סיפור המעשה: המערער קשר קשר עם טאלב ועם מוחמד (אשר עבד אצל המערער), לזרוק רימון לעבר ביתו של סגן ראש המועצה המקומית בדיר חנא (להלן: המתלונן). זאת, במטרה לאיים על המתלונן על רקע פסילת מכרז אליו ניגשו בני משפחתו של המערער.

ביום האירוע הגיעו השלושה לבית של קרוב משפחתו של המערער, וסים. שם, המערער ומוחמד פירקו לוחית רישוי וסימני זיהוי מטרקטורון שהביא המערער ושנועד להסיעם לבית המתלונן, והשלושה כיבו את מצלמות האבטחה במקום. טאלב הביא עימו למקום רימון הלם סינור.

בשלב זה השלושה התפצלו: טאלב ומוחמד נסעו לביתו של המתלונן. בהגיעם זרק מוחמד את רימון ההלם, אשר נחת במרפסת ביתו של המתלונן, התפוצץ בקול וגרם לסימני פיה. במקביל, המערער חזר לביתו וחלף דרך עדשת המצלמה, כך שיחזה להיראות כמי שהיה בבית בשעת המעשה. בסמוך לכך, המערער העתיק על גבי התקן אחסון נייד את צילומי האבטחה הנ"ל, והמערער או מי מטעמו ניתקו והסירו את ממיר מצלמות האבטחה כך שלא יהיה ניתן לבדוק את התיעוד. זאת במטרה להכשיל הליך שיפוטי וחקירה פלילית.

בהמשך המערער וטאלב הגיעו שוב אל ביתו של וסים על מנת לקחת את ממיר מצלמות האבטחה, אולם בו בעת הגיעו למקום שוטרים והם נמלטו.

2. בעניינו של המערער, בית המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה של 9 עד 25 חודשי מאסר בפועל, וגזר על המערער 12 חודשי מאסר, לצד עונשים נלווים ופיצוי למתלונן. בעניינם של טאלב ומוחמד, אשר נדון כל אחד בנפרד כאמור, בית המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה הנע בין 9 חודשי מאסר, שאפשר שירוצו בעבודות שירות, לבין 25 חודשי מאסר. על השניים נגזרו 9 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות. זאת לצד עונשים נלווים ופיצוי למתלונן.

3. במהלך הדיון שנערך לפנינו ההרכב קיבל תשובות חלקיות מהמדינה בעניין אחידות הענישה ועמדת המדינה באשר למעורבים האחרים באירוע. לפנינו בא כוח המדינה תמך בעונש מחמיר יותר למערער בהשוואה למעורבים האחרים וטען כי המערער הוא שיזם את האירוע. אולם בערכאה קמא טענה המדינה כי חלקם של המעורבים האחרים היה משמעותי יותר, וכי עונשם צריך להיות מחמיר מזה של המערער. לכן ביקשנו תשובה משלימה מטעם המדינה על מנת לברר האם נשקל ערעור נגד קולת העונש בעניינם של האחרים, וכיצד המדינה מסבירה את הסתירה בין טיעוניה בהליך דן לבין טיעוניה בהליכים קמא.

תשובת המדינה התמקדה בכך שבית המשפט המחוזי קבע שעניינם של האחרים חמור פחות, וכי קיימות אצלם נסיבות לקולא שאינן קשורות בביצוע העבירה. עוד התייחסה המדינה למדיניות בית משפט זה שלא להתערב בעונש שגזרה הערכאה הדיונית כהסבר לאי הגשת ערעור. לעניין הסתירה האמורה בין העמדות שהציגה המדינה בעצמה, נטען כי העמדה שהובעה בבית משפט קמא הייתה מוטעית.

דיון והכרעה

4. נודה כי תיק זה מטריד. זאת בעיקר נוכח רכיב המעשה והעבירה הכולל איום על נבחר ציבור – סגן ראש מועצה וזריקת רימון הלבם לביתו. מעשה אשר יש בו פגיעה משמעותית בשלטון החוק ואינו בגדר אירוע בודד בנוף הפלילי הכללי. עונשו של המערער, מאסר של שנה, הוא עונש הנוטה לקולא ואף אפשר מקל מאד. גם סנגורו של המערער טען כי לו היה נגזר על המעורבים האחרים עונש דומה, הוא לא היה מערער.

אין זה מנהגנו לברר מדוע לא הוגשו ערעורים על ידי המדינה, ואין לנו עניין לעודד הגשת ערעורים – נושא הנתון לשיקול דעת הפרקליטות. כמו כן, יצוין כי המדיניות לפיה יוגש ערעור רק מקום בו הטעות בולטת – ראויה ומובנת. אולם בעניינו הפגיעה חמורה ומצופה כי הגורמים השונים – רשויות החקירה, התביעה ובית המשפט, יתרמו את חלקם לעקור תופעה זו של איומים ופגיעה בנבחר ציבור. עבירה זו מכוערת. אי התמודדות עמה ועם דומיה, יכולה לפגוע בתפקוד התקין של השלטון ובשוויון בין האזרחים. סממניה של פגיעה זו היא חדירה לד' אמות של עובד ציבור ושליחת מסר שהוא פגיע בכל מקום, ועל כן כדאי לו להכפיף עצמו למאיימים עליו. ככלל שאיפה של עברייני במעשה כזה הולכת יד ביד גם עם רצון להביא לשחיתות שלטונית. כמובן אף בתחום זה כל מקרה לגופו, ותיק תיק על פי נסיבותיו. ואולם, לא ניתן להתעלם מעצם המעשה ומאפייניו.

5. היבט נוסף של המקרה שלפנינו הוא כאמור השאלה האם אין פגיעה באחידות הענישה, נוכח עונשם של המעורבים האחרים. כפי שקבעתי בעניין אחר, אחידות ענישה הוא עיקרון חשוב, אשר אף עשוי להוביל להקלה בעונש (ע"פ 4074/18 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 16 (22.7.2019)). יחד עם זאת, זהו אינו שיקול בודד ובית המשפט צריך להתייחס לפגיעה באינטרס הציבורי ולחומרת העבירה ונסיבות ביצועה. במקרה שלפנינו, תוצאה של קבלת הערעור והפחתת עונשו של המערער כך שיתאם לזה של המעורבים האחרים בדמות גזירת עונש של עבודות שירות על המערער, היא תוצאה שקשה ולא ראוי להשלים עימה. בנסיבות אלו, אף עונש של שנת מאסר הינו עונש קל.

6. לגופו של עניין, יודגש כי השוואה תוצאתית גרידא של העונשים שהוטלו על המעורבים השונים אינה משקפת את מכלול השיקולים שעמדו בפני בית משפט קמא. על אף שטיעוני באי כוח המדינה בערכאות השונות לוקים בחוסר

עקביות, בית המשפט המחוזי היה עקבי בעמדתו. בגזר דינו של המערער בית המשפט המחוזי קבע כי המערער היה בעל המניע בביצוע המעשה ופעל להסוואתו. בעוד בעניינם של טאלב ומוחמד צוין בגזרי דינם כי הם היו נטולי אינטרס לעומת המערער שיזם את המעשה, ונדחתה מפורשות עמדת המדינה כי חלקם משמעותי יותר. מה גם שבעניינם מצא בית המשפט נסיבות לקולא שלא נמצאו בעניינו של המערער. בכלל זה: גילם הצעיר; תסקירי שירות מבחן; ובפרט הליך שיקומי שעשה מוחמד, הוא שזרק את הרימון בפועל.

7. לעיתים המסגרת הדיונית תוחמת את התוצאה בהליך. כאן הוגש ערעור על ידי המערער והשאלה הניצבת היא האם יש מקום להקל בעונשו. לשאלה זו יש להשיב בשלילה ולדחות את הערעור. נבקש להפנות את תשומת ליבה של היועצת המשפטית לממשלה על רקע טיב העבירה שבוצעה וחומרתה.

המשנה לנשיאה

השופט ג' קרא:

אני מסכים.

ש ו פ ט

השופט א' שטיין:

אני מסכים.

ש ו פ ט

אשר על כן, הוחלט כאמור בפסק דינו של המשנה לנשיאה נ' הנדל.

על המערער להתייצב לתחילת ריצוי עונשו בבימ"ר קישון, ביום 15.5.2022 לא יאוחר מהשעה 8:00, או על פי החלטת שב"ס, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. על המערער לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיון מוקדם, עם ענף אבחון ומיון של שב"ס בטלפונים: 08-9787377, 08-9787336.

עמוד 4

ניתן היום, י"א בניסן התשפ"ב (12.4.2022).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

המשנה לנשיאה
